

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testülete a 143/2024. (VI. 20.) XI. ÖK határozatával felkérte a Jegyzőt, tegyen javaslatot magasabb szintű jogszabály módosítására annak érdekében, hogy a társasházban élők érdekei érvényesülhessenek a társasházak nem lakás célú helyiségeiben történő szeszesital-forgalmazásból eredő problémák kapcsán.

A döntés előzménye, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján vizsgálta és 10/2024. (V. 10.) AB határozatával megsemmisítette Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 2/2013. (I. 29.) XI. ÖK rendeletének (a továbbiakban: Községi együttélési rendelet) azon rendelkezését, amely a társasházak nem lakás céljára szolgáló helyiségeiben a szeszes ital forgalmazását közgyűlési hozzájáruláshoz kötötte. Az AB megállapította, hogy a bevezetett korlátozás egy a vállalkozás szabadságát érintő alapvető korlátozás, ezért az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján ezen korlátozást csak törvényi szinten lehetett volna bevezetni.

Az AB döntésével szemben jogorvoslati lehetőség nincs, ugyanakkor törekedve arra, hogy olyan szabályozás kerüljön bevezetésre, mely által elérhető az állampolgárok nyugalmanak biztosítása a kereskedelmi egységek közelében, a Képviselő-testület az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés j) pontja alapján magasabb szintű jogszabály módosítására vonatkozóan javaslattal élhet.

A szeszes italt árusító üzletek környezetében a vásárlók egy része által a helyszínen történő fogyasztásból eredően a köztisztaságot, közrendet, közbiztonságot sértő magatartás tapasztalható, ami a lakosság éjszakai pihenését zavarja, alapjogot sért. Ugyanez a probléma fokozottan tapasztalható a nemzeti dohányboltok környezetében.

A helyi önkormányzatok képviselő-testületének a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) az üzletek éjszakai, 22 és 6 óra közötti nyitvatartási rendjének szabályozására ad felhatalmazást. Ezen felhatalmazás alapján Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének az üzletek éjszakai nyitvatartásának rendjéről szóló 44/2022. (XI. 21.) XI. ÖK rendelete 4. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„4. § (1) A szeszes italt forgalmazó üzlet – a (2) és (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – 22.00 órától 6.00 óráig nem tarthat nyitva.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt korlátozás nem vonatkozik a szeszes italt forgalmazó üzletre, ha a szeszes ital árusítását 22.00 és 6.00 óra között szünetelteti, és erről az üzemeltető a vásárlókat az üzlet bejáratánál, valamint az üzletben jól látható helyen elhelyezett felirattal tájékoztatja, továbbá gondoskodik az üzlet szeszes italt tartalmazó részének lezárásáról oly módon, hogy ahhoz az üzlet alkalmazottai és a vásárlók ne férjenek hozzá.”

A fenti előírás megsértése esetére a Községi együttélési rendelet az alábbiak szerint állapít meg szankciót a lakosság éjszakai nyugalmanak biztosítása érdekében.

5. § Aki

a) a szeszes italt forgalmazó kiskereskedelmi üzletet 22.00 és 6.00 óra között szeszes ital forgalmazásának szüneteltetése nélkül nyitva tartja,

[...]

természetes személy esetében kettőszázezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében ötszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.”

A fenti szabályok a nemzeti dohányboltokra azonban nem vonatkoznak, ugyanis a Kertv. hatálya alól a jogalkotó kivette a dohányboltokat, tehát a dohányboltok jogállása sajátos, esetükben a jegyző nem minősül kereskedelmi hatóságnak, így ebbéli minőségében azokat nem ellenőrizheti, szankcionálhatja. Jelenleg a felügyeletet egy országos hatáskörrel eljáró szerv, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (a továbbiakban: **SZTFH**) látja el. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága több más jellegű feladata mellett a dohánytermék-kiskereskedelem engedélyezésével, hatósági ellenőrzésével, felügyeletével és szabályozásával, a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység és a dohánytermék-nagykereskedők egyes tevékenységei hatósági ellenőrzésével, felügyeletével és szabályozásával kapcsolatos feladatokat ellátó, önálló szabályozó szerv, amely csak jogszabálynak van alárendelve.

A kizárólag dohányboltban forgalmazható termékeken kívül dohányboltban forgalmazható termékekről és nyújtható szolgáltatásokról szóló 36/2022. (IX. 30.) SZTFH rendelet 1. melléklete határozza meg a nemzeti dohányboltban forgalmazható termékek között a szeszes italokat.

A lakosság éjszakai nyugalmanak biztosítása érdekében indokolt lenne, hogy a szeszes italt is forgalmazó nemzeti dohányboltok az egyéb kiskereskedelmi üzletekkel azonos módon 22.00 és 6.00 óra között kizárólag a szeszes ital forgalmazásának szüneteltetése mellett tarthassanak nyitva. A jelenlegi helyzetben ugyanis a képviselő-testület rendeleti szabályozással elérni kívánt célja nem tud megvalósulni, a kiskereskedelmi üzletekben nem kapható szeszes ital, ugyanakkor a nemzeti dohányboltokban az árusítása akadálytalanul zajlik. Ez ebben a formában extra keresletet teremt a nemzeti dohányboltoknak, miközben érdemben nem csökken az éjszakai alkoholvásárlás, így a lakossági problémák sem.

Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés j) pontja alapján „*a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat*”.

A fentiekre tekintettel javaslom, hogy a Képviselő-testület forduljon a Nemzetgazdasági Miniszterhez döntés kezdeményezése céljából annak érdekében, hogy a szeszes italt forgalmazó, 22.00 és 6.00 óra között is nyitva tartó nemzeti dohányboltok vonatkozásában alkosson olyan szabályozást, amely alapján az éjszakai nyitvatartás feltétele a szeszes ital forgalmazásának szüneteltetése legyen.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Budapest, 2025. január 13.

dr. László Imre
polgármester